

Тема: Екологічна політика в Україні.



- **ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА** - це діяльність суспільства і держави, спрямована на охорону та оздоровлення природного середовища, ефективне поєднання функцій природокористування і охорони довкілля, забезпечення екологічної безпеки громадян.
- Поява терміну свідчить про визнання людським суспільством третього виміру в політиці - екологічного (окрім економічного й соціального).



- Ієрархія екополітики складається як мінімум з чотирьох рівнів:
- **1) міжнародно-глобальної екополітики (наприклад, встановлюються економічні зони в Світовому океані, квоти на вилучення природних ресурсів, вводяться заборони на скидання речовин);**
- **2) регіональної екополітики (наприклад, створення прикордонних заповідників, співпраця країн щодо контролю за перенесенням біозабруднювачів);**
- **3) національної (державної) екополітики (наприклад, прийняття і реалізація природоохоронних законів, міжнародних договорів);**
- **4) локальної екополітики (наприклад, політика економічного району або міста).**

- **Цілі екополітики** встановлюються на глобальному та національному рівнях. На регіональному та місцевому рівнях вони конкретизуються, виходячи із специфіки території.
- На національному та регіональному рівнях використовується поняття стратегічних цілей, для реалізації яких намічають конкретні напрями дій.



- На основі визначених напрямів розробляються механізми та заходи їхньої реалізації - **інструменти екополітики** (наприклад, оцінювання впливу на довкілля, екологічний рейтинг забруднених територій).



Реформа ЕкоКонтролю

Законопроект № 3091
"Про державний екологічний контроль"



- **Основні принципи сучасної екополітики** реалізуються в рамках **Концепції сталого розвитку, в основі якої - ідея узгодженого керування трьома взаємопов'язаними сферами**
- **економікою,**
- **екологією**
- **соціальними процесами.**
- Зазвичай ці принципи закріплюються установчими договорами.
- Так, у статті договору про заснування Європейського Співтовариства визначаються принципи його екологічної політики: інтеграція, «забруднювач платить», попередження, перестороги, збереження біорізноманіття та ін.



Які засади екологічної політики України?

- Реалізація екологічної політики здійснюється на
- *міжнародному (глобальному),*
- *державному (національному),*
- *регіональному (обласному)*
- *місцевому (міста, села) рівнях.*



- Екологічна політика на державному рівні формується Міністерством екології та природних ресурсів України. Основні пріоритети визначено у Проекті Закону України «Про основні засади (стратегію) Державної екологічної політики України на період до 2030 року».



Семерак Остап Михайлович



ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ

НИНІШНІЙ СТАН

Енергія з ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ джерел
4% ВІД ЗАГАЛЬНОГО СПОЖИВАННЯ

Ліси
15,9% ВІД ТЕРИТОРІЇ

ВІДХОДИ
50%
захоронення, низький рівень перероблення відходів

Водні ресурси
15,7%
скидів у водні об'єкти - забруднені
активно усі поверхневі та підземні води - забруднені та дуже забруднені

атмосферне повітря



2 з 3 дихають повітрям із перевищеними нормами забруднення

Добувні і переробні підприємства + сектор енергетики – понад 90% викидів забруднюючих речовин у повітря

ВИКИДИ В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ
3,078 МЛН ТОН

атмосферне повітря

Скорочення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел на 15% рівня 2015 року, від пересувних джерел на 30% від рівня 2015 року

Зменшення удвічі енергоємності економіки

Зменшення викидів парникових газів на 60%

ВИКИДИ В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ

Будуть не більше 60% від рівня 1990 року

10% електротранспорту від загальної кількості придбаних авто

МАЙБУТНІЙ СТАН

Енергія з ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ джерел
17%

Ліси
17,5%

ВІДХОДИ
35%
захоронення

Водні ресурси
5%
скидів у водні об'єкти - забруднені

ДОСТУП ДО СИСТЕМ ВОДОВІДВЕДЕННЯ

~2% Сільське населення
87,1% Міське населення

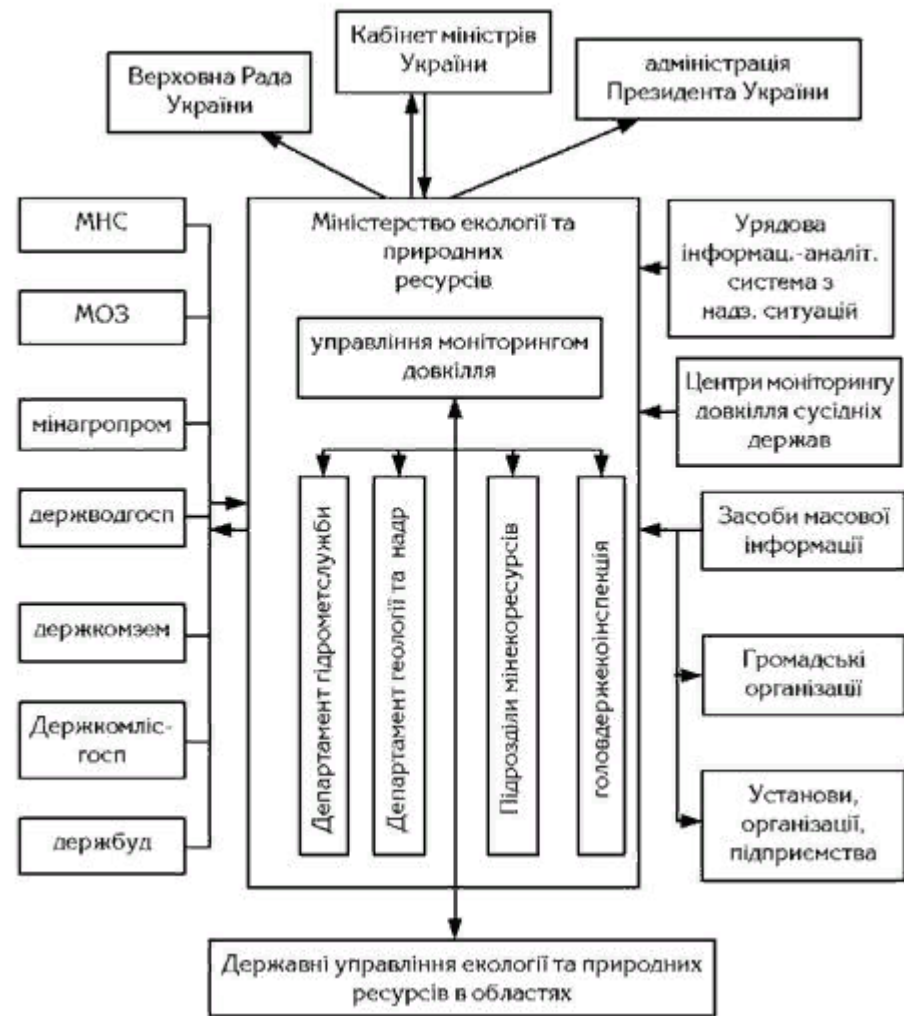
ДОСТУП ДО СИСТЕМ ВОДОВІДВЕДЕННЯ

Сільське населення **80%**
Міське населення **100%**

Кожна галузь економіки та політики живе за своїми законами з власними економічними пріоритетами
Коден державний чи місцевий план чи програма не пройшли стратегічну екологічну оцінку
Економічне зростання супроводжується погіршенням стану довкілля

- Екологічні пріоритети включені до усіх галузевих програм та планів;
- Для 100% планів та програм проведено стратегічну екологічну оцінку
- Розірвано залежність між економічним зростанням та збільшенням використання природних ресурсів і забрудненням природного середовища

- Суб'єктами екологічної політики є не лише органи державної влади.
- Разом з державою реалізацію екологічної політики забезпечують політичні партії, наукові організації, громадські організації, що робить її об'єктом не лише державного, а й публічного управління.



- Стратегічними цілями екополітики України є:
- **1) формування екологічної свідомості, цінностей та освіти;**
- **2) сталий розвиток і збалансоване використання природних ресурсів;**
- **3) впровадження екологічних вимог і норм в усі сфери діяльності;**
- **4) зниження екологічних ризиків для екосистем та здоров'я громадян;**
- **5) розвиток державної системи охорони довкілля .**



- Основними документами екологічної політики України є:
- закони (наприклад, «Про природно-заповідний фонд України», «Про тваринний світ»),
- концепції (наприклад, Концепція реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року),
- програми (наприклад, Концепція Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005-2025 роки)
- стратегії (наприклад, Національна стратегія поводження з відходами) та ін.
- Набули чинності Закони України «Про оцінку впливу на довкілля» (2017), «Про стратегічну екологічну оцінку» (2018).



- У всьому світі громадський екологічний рух давно став одним із суб'єктів екологічної політики.
- До найвідоміших природоохоронних організацій світу належать: Всесвітній фонд природи, Грінпіс (англ. Greenpeace, Зелений мир),
- Всесвітнє товариство захисту тварин (англ. World Society for the Protection of Animals, WSPA).
- **Найвпливовішими екологічними організаціями України є:**
- Національний екологічний центр, «МАМА-86»,
- «Екологія-Право-Людина»,
- Українська екологічна асоціація «Зелений світ»,
- Всеукраїнська екологічна ліга.



Що передбачає міжнародне співробітництво України у сфері екологічної політики?

- Основними напрямками міжнародного співробітництва України є:
- охорона біорізноманіття,
- охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер,
- зміна клімату,
- охорона озонового шару,
- охорона атмосферного повітря,
- поводження з відходами,
- оцінювання впливу на довкілля.



- Історично першим глобальним форумом з питань охорони довкілля стала Стокгольмська конференція ООН 1972 р.
- За її ініціативою створено Програму ООН з довкілля (ЮНЕП). Важливою подією в діяльності міжнародного природоохоронного руху була Генеральна Асамблея МСОП у 1978 р. Тоді ж було запроваджено такі документи, як Червона книга, Зелена книга. У 1983 р. була створена Всесвітня комісія з навколишнього середовища і розвитку (Комісія Г. Х. Брундтланд).



- Якісно новим етапом щодо охорони довкілля стала Конференція ООН, що відбулася в 1992 р. в Ріо-де-Жанейро. Представники 179 урядів прийняли низку документів про принципи і основні дії з метою сталого розвитку. У 2015 р. на Саміті в Нью-Йорку було схвалено Цілі сталого розвитку на період до 2030 р. У рамках цієї концепції й реалізуються основні напрями сучасної екологічної політики України. Ведучу роль у міжнародно-правовій охороні довкілля виконують Генеральна Асамблея ООН і Всесвітня хартія природи.



Розвиток міжнародного співробітництва України у сфері охорони довкілля передбачає:

- **врахування рекомендацій** **всесвітніх самітів зі сталого розвитку;**
- **забезпечення участі в діяльності таких міжнародних організацій, як** **Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), Міжнародна спілка охорони природи (МСОП), Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ), Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), Продовольча і сільськогосподарська організація ООН (ФАО), Всесвітня метеорологічна організація (ВМО);**
- **залучення зовнішньої допомоги в сектор охорони довкілля;**
- **актуалізація чинних міжнародних стандартів;**
- **забезпечення виконання важливих міжнародних документів (Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному аспекті, Стокгольмська конвенція про стійкі органічні забруднювачі, Конвенція із захисту озонового шару та ін.). Так, для забезпечення функціонування єдиної європейської мережі природоохоронних територій, згідно з Бернською Конвенцією про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі, Україна розробила та винесла на обговорення проект Закону «Про території Смарагдової мережі».**

Самоcтійна робота

Ознака	Основні характеристики
Першопричини екологічних проблем України	
Мета державної екологічної політики	
Засади державної екологічної політики	
Принципи державної екологічної політики	
Інструменти державної екологічної політики	
Стратегічні цілі та завдання державної екополітики	
Етапи реалізації державної екологічної політики	
Моніторинг та оцінювання виконання	